

Οι προτεραιότητες του Σχεδίου Τομεακού Προγράμματος ΕΤΑΚ της ΓΓΕΤ από την προοπτική του ακαδημαϊκού – ερευνητικού τομέα στην Ανατολική Μακεδονία – Θράκη

Γιάννης Τόλιας

29.11.2013

Περιεχόμενα

Προσέγγιση	2
Αποτελέσματα & Σχολιασμός	2
Παράρτημα Δεδομένων	6

Προσέγγιση

Κατά τη διάρκεια της πρώτης συνάντησης διαβούλευσης με εκπροσώπους του ακαδημαϊκού – ερευνητικού τομέα στην ΠΑΜΘ (Ξάνθη, 11.10.2013) ζητήθηκε να ιεραρχηθούν από τα Ιδρύματα οι προτεραιότητες του σχεδίου τομεακού προγράμματος ΕΤΑΚ της ΓΓΕΤ (Μάιος 2013) ανά άξονα και μέτρο και να διερευνηθεί ποιά μέτρα θα έπρεπε να είναι μέρος, ανεξαρτήτως της ύπαρξης τομεακού προγράμματος, της περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης στην Ανατολική Μακεδονία – Θράκη.

Ο σκοπός της άσκησης ήταν ν' αποκτήσουν οι ακαδημαϊκοί – ερευνητικοί φορείς της ΠΑΜΘ αντίληψη του στρατηγικού πλαισίου σχεδιασμού ΕΤΑΚ για τη νέα προγραμματική περίοδο, να ιεραρχήσουν τις προτεινόμενες δράσεις με γνώμονα τη δική τους αντίληψη για ανάγκες χρηματοδότησης και να αξιολογήσουν την εφικτότητα των προτεινόμενων από τη ΓΓΕΤ δράσεων στο περιβάλλον της Περιφέρειας.

Τα αποτελέσματα που αναφέρονται παρακάτω προέρχονται από την επεξεργασία των απαντήσεων που έστειλαν το ΔΠΘ, το ΤΕΙΑΜΘ, το Παράρτημα Ξάνθης του Ε.Κ. ΑΘΗΝΑ και η ΕΥΔΠΑΜΘ.

Αποτελέσματα & Σχολιασμός

Οι μ.ό. που αναφέρονται στη συνέχεια προκύπτουν από την ιεράρχηση που έθεσε κάθε συμμετέχων στην προτεραιότητα ανά άξονα και μέτρο, με καλύτερη επίδοση – άρα και υψηλότερη προτεραιότητα – σε κάθε περίπτωση το 1. Στις περιπτώσεις ισοψηφίας της ιεράρχησης ανά άξονα ελήφθησαν υπόψη οι προτιμήσεις (ψηφοί) στα πεδία “must have” έναντι “at the national level” που έλαβαν τα μέτρα του άξονα.

Η ιεράρχηση οδήγησε στα ακόλουθα αποτελέσματα κατά φθίνουσα σειρά:

1. (Άξονας 2 κατά ΓΓΕΤ, μ.ό. ιεράρχησης: 2.00 με άριστα το 1.00): Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων έρευνας και καινοτομίας, ανάπτυξης προϊόντων και υπηρεσιών, μεταφοράς τεχνολογίας, κοινωνικής καινοτομίας και εφαρμογών παροχής δημόσιων υπηρεσιών, ενθάρρυνσης της ζήτησης, δικτύωσης, συμπλεγμάτων φορέων και ανοιχτής καινοτομίας μέσω ευφυούς εξειδίκευσης (ΕΤΠΑ). Η άποψη των φορέων συνάδει πλήρως με τα ευρήματα του κειμένου βάσης για τον ακαδημαϊκό – ερευνητικό τομέα και τις διαπιστωμένες ανάγκες για ενίσχυση της έρευνας από πλευράς επιχειρήσεων στην ΑΜΘ. Η ιεράρχηση των επιμέρους μέτρων του άξονα έχει ως εξής:
  - a. (Δ2α κατά ΓΓΕΤ, 1.0) Προώθηση δικτύωσης / συστάδων καινοτομίας / γνώσης. Η υψηλή προτεραιότητα του συγκεκριμένου μέτρου εξηγείται σαφώς από τις διαπιστωμένες αδυναμίες του περιφερειακού συστήματος καινοτομίας.
  - b. (Δ2β κατά ΓΓΕΤ, 2.5, 3 must have) Νέοι Τεχνοβλαστοί - Spin off. Η συγκεκριμένη προτεραιότητα είναι περίεργη όσον αφορά την προοπτική των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων δεδομένου ότι, όπως έχει αναφερθεί στο σχετικό κείμενο βάσης, δεν έχει ιδρυθεί ακαδημαϊκός τεχνοβλαστός στην ΑΜΘ από το 2001 μέχρι σήμερα, ούτε έχει υπάρξει σημαντική ζήτηση. Στη διατύπωση του μέτρου προβλέπεται όμως και η υποστήριξη της ίδρυσης spin-outs από επιχειρήσεις και ενδεχομένως αυτό είναι η ανάγκη που αξιολογήθηκε θετικά.
  - c. (Δ2γ κατά ΓΓΕΤ, 2.5, 2 must have) Ενθάρρυνση της ζήτησης καινοτόμων προϊόντων / υπηρεσιών μέσω της ζήτησης προμηθειών του δημοσίου. Αν και

ψηλά στην κατάταξη του άξονα, τα περιθώρια για ανάπτυξη μιάς σημαντικής αγοράς καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών στην ΠΑΜΘ είναι ιδιαίτερα περιορισμένα.

- d. (Δ2ε κατά ΓΓΕΤ, 4.5) Κουπόνια καινοτομίας. Το συγκεκριμένο μέτρο, αν και χαμηλά στην ιεράρχηση του άξονα, θεωρείται απαραίτητο συστατικό ενός περιφερειακού προγράμματος ΕΤΑΚ.

Το μοναδικό μέτρο που θεωρείται κατά πλειοψηφία υλοποιήσιμο σε εθνική κλίμακα είναι το Δ1δ (Νέα χρηματοδοτικά εργαλεία για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών από επιχειρήσεις, μ.ό. 4.25, 1 must have). Το γεγονός αυτό είναι αναμενόμενο από την προοπτική του ακαδημαϊκού-ερευνητικού τομέα δεδομένου ότι δεν τον αφορά άμεσα, παρά την ύπαρξη πρόβλεψης ενός αντίστοιχου περιφερειακού σχήματος στην απόφαση σύστασης του ΠΣΚΕ.

2. (Άξονας 4 κατά ΓΓΕΤ, μ.ό. ιεράρχησης: 2.33 με άριστα το 1.00): Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού στο χώρο της έρευνας μέσω μεταπτυχιακών σπουδών, κατάρτισης των ερευνητών, δραστηριοτήτων δικτύωσης και δημιουργίας εταιρικών σχέσεων μεταξύ ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ερευνητικών και τεχνολογικών κέντρων και επιχειρήσεων (ΕΚΤ). Εν γένει, αποτελεί ιδιαίτερα θετικό εύρημα ότι στο 2^ο σημείο της ιεράρχησης βρίσκονται δράσεις χρηματοδοτούμενες από το ΕΚΤ. Παρόλ' αυτά, μόνο μία δράση έχει βαθμολογηθεί υψηλά ως «must have». Η ιεράρχηση των επιμέρους μέτρων του άξονα έχει ως εξής:
- a. (Δ4β κατά ΓΓΕΤ, 2.0). Ενίσχυση της διεπιστημονικής έρευνας μέσω της ανάπτυξης συνεργειών μεταξύ ερευνητικών ομάδων διαφορετικών Πανεπιστημίων, ΤΕΙ και Ερευνητικών Φορέων εσωτερικού και εξωτερικού. Η συγκεκριμένη δράση, αν και κατά πλειοψηφία προτείνεται να είναι αντικείμενο τομεακού και όχι περιφερειακού προγράμματος, είναι απολύτως συναφής με το εύρημα του κατακερματισμού δυνάμεων εντός της Περιφέρειας και της ιδιαίτερα περιορισμένης διεπιστημονικής έρευνας.
- b. (Δ4α κατά ΓΓΕΤ, 2.25) Ενίσχυση άριστων επιστημονικών προσπαθειών στην Ελλάδα. Αν και έλαβε υψηλή προτεραιότητα, προτείνεται να είναι αντικείμενο τομεακού προγράμματος, ενδεχομένως λόγω αδυναμίας να αξιολογηθεί η αριστεία σε τοπικό επίπεδο.
- c. (Δ4ε κατά ΓΓΕΤ, 3.25, 4 must have) Ενισχύσεις εκκίνησης. Αποτελεί το μοναδικό μέτρο του άξονα που θεωρείται must have σε περιφερειακό επίπεδο. Στη σύλληψή του το μέτρο έχει σκοπό τη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ έρευνας και παραγωγής και προϋποθέτει δημιουργία δεσμών μεταξύ νέων ερευνητών και επιχειρηματιών.
- d. (Δ4γ κατά ΓΓΕΤ, 3.25, 1 must have) Ενίσχυση της απασχόλησης ερευνητών στις επιχειρήσεις. Χαρακτηρίστηκε κατά πλειοψηφία «good to have» και ενδεχομένως η ιεράρχησή του να εκφράζει αβεβαιότητα για την αποτελεσματικότητα ενός τέτοιου μέτρου στις ιδιαιτερότητες της ΠΑΜΘ.
- e. (Δ4δ κατά ΓΓΕΤ, 4.25) Χρηματοδότηση προτάσεων που αξιολογούνται θετικά στις προκηρύξεις των European Research Council/ERC Grants. Στη χαμηλότερη προτεραιότητα, ενδεχομένως λόγω χαμηλής επροσώπησης της ΠΑΜΘ στις αντίστοιχες προκηρύξεις.
3. (Άξονας 3 κατά ΓΓΕΤ, μ.ό. ιεράρχησης: 2.33 με άριστα το 1.00): Υποστήριξη τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, πιλοτικών γραμμών, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής σε βασικές

τεχνολογίες γενικής εφαρμογής και διασπορά των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής (ΕΤΠΑ). Η ιεράρχηση του παρόντος άξονα συμφωνεί με την αντίστοιχη σειρά προτεραιότητας που έθεσε η ΓΓΕΤ. Η ιεράρχηση των επιμέρους μέτρων του άξονα έχει ως εξής:

- a. (Δ3α κατά ΓΓΕΤ, 1.0) Ενίσχυση των Συνεργασιών του Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα – ΣΔΙΤ (Public Private Partnerships - PPP) σε Εστιασμένους Ερευνητικούς & Τεχνολογικούς Τομείς μεταξύ ερευνητικών φορέων, ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και επιχειρήσεων, ιδιαίτερα όσον αφορά στην ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, τη μεταφορά τεχνολογίας, την κοινωνική καινοτομία. Υψηλή προτεραιότητα αλλά υλοποίηση σε εθνικό επίπεδο κατά πλειοψηφία. Πιθανότατα εκφράζεται η (διαπιστωμένη με βάση τις δημοσιεύσεις) τάση για ολοκλήρωση του εθνικού ερευνητικού χώρου με βάση τις ειδικές γνώσεις και ικανότητες των ερευνητών ανεξαρτήτως τοποθεσίας.
  - b. (Δ3δ κατά ΓΓΕΤ, 2.75) Ανάπτυξη συνεργασιών εργαστηρίων δημόσιων ερευνητικών φορέων για παροχή εξειδικευμένων Ε&Τ υπηρεσιών. Οι ερευνητικοί φορείς της περιφέρειας είναι καλά τοποθετημένοι ως προς τις εργαστηριακές υποδομές και τον ερευνητικό εξοπλισμό. Για να δημιουργήσουν αξία μέσω του συγκεκριμένου μέτρου θα πρέπει να αναπτύξουν πολιτικές ανοίγματος των ερευνητικών τους εργαστηρίων στην αγορά και να αναζητήσουν χρήστες των υπηρεσιών τους, θέμα στο οποίο πάσχουν.
  - c. (Δ3β κατά ΓΓΕΤ, 3.25) Υποστήριξη της έρευνας και πειραματικής ανάπτυξης στις επιχειρήσεις. Συγκέντρωσε τις περισσότερες must have ψήφους στον άξονα και εκφράζει τη σαφή πρόθεση των Ιδρυμάτων να υποστηρίξουν έργων βιομηχανικής έρευνας και πειραματικής ανάπτυξης επιχειρήσεων.
  - d. (Δ3ε κατά ΓΓΕΤ, 3.75, 4 «good to have») Υποστήριξη της κατοχύρωσης δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Η πλειοψηφούσα ένδειξη «good to have» σε συνδυασμό με τις ιδιαίτερα πενιχρές επιδόσεις των ιδρυμάτων σε θέματα κατοχύρωσης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας υποδηλώνουν ότι τα ιδρύματα δεν προβλέπουν δραματικές αλλαγές στον τομέα αυτό.
  - e. (Δ3γ κατά ΓΓΕΤ, 4.25) Διακρατικές συνεργασίες για την υλοποίηση κοινών επιστημονικών και ερευνητικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων. Η χαμηλή προτεραιότητα συνάδει με τη διαπιστωμένη χαμηλή ένταση διακρατικών συνεργασιών υψηλού επιπέδου από τους ακαδημαϊκούς φορείς και δίνει ενδείξεις περιορισμένου ενδιαφέροντος ανάπτυξής τους στο μέλλον.
4. (Άξονας 1 κατά ΓΓΕΤ, μ.ό. ιεράρχησης: 3.33 με άριστα το 1.00): Ενίσχυση υποδομών έρευνας και καινοτομίας και ικανοτήτων ανάπτυξης αριστείας στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας και προαγωγή κέντρων ικανότητας, ιδίως των κέντρων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος (ΕΤΠΑ). Ο άξονας περιέχει 3 μέτρα που είναι ξεκάθαρα εθνικού χαρακτήρα (Δ1α, Δ1β και Δ1στ) και άλλα 3 με περιφερειακή διάσταση. Από τα μέτρα περιφερειακής διάστασης, η ιεράρχηση έχει ως εξής:
- a. (Δ1γ κατά ΓΓΕΤ, 1.0) Αξιοποίηση της χρήσης των Ερευνητικών Υποδομών από τους φορείς Δημόσιας Διοίκησης και τον ιδιωτικό τομέα. Το συγκεκριμένο μέτρο αφορά μόνο τις υποδομές που έχουν ενταχθεί στο ESRI και συνεπώς δεν έχει εφαρμογή στην ΠΑΜΘ δεδομένου ότι δεν υπήρξαν αντίστοιχες προτάσεις. Παρόλ' αυτά, έλαβε την απόλυτα υψηλότερη προτεραιότητα! Πιθανότατα οι φορείς είχαν στο μυαλό τους τη Δ3δ παραπάνω...

- b. (Δ1ε κατά ΓΓΕΤ, 2.5) Δημιουργία περιφερειακού δικτύου μηχανισμών ενίσχυσης της ζήτησης σε θέματα έρευνας και καινοτομίας. Οι προβλέψεις του συγκεκριμένου μέτρου οδηγούν εκ των πραγμάτων στη δημιουργία μίας κατ' αποτέλεσμα περιφερειακής εταιρείας ανάπτυξης της καινοτομίας (virtual regional innovation agency) και έχει ήδη προβλεφθεί ως αναγκαίο συστατικό στο Σύστημα Διακυβέρνησης.
- c. (Δ1δ κατά ΓΓΕΤ, 2.75) Ενίσχυση υποδομών καινοτομίας-Προαγωγή κέντρων ικανότητας / εξειδίκευσης (competence centers). Η ίδρυση κέντρων ικανότητας σύμφωνα με το σχεδιασμό της ΓΓΕΤ προϋποθέτει ερευνητικές υποδομές ESRI (που δεν προβλέπονται για την ΠΑΜΘ) και δέσμευση επιχειρήσεων για χρηματοδότησή τους (που δύσκολα μπορεί να μοχλευτεί με βάση τα διαθέσιμα δεδομένα για τη χρηματοδότηση E&A από τον ιδιωτικό τομέα). Ως εκ τούτου, εξηγείται η θέση του μέτρου στην ιεράρχηση.

Επιχειρώντας να ερμηνεύσουμε τα παραπάνω, παρατηρούμε ότι ο ακαδημαϊκός - ερευνητικός τομέας έχει εκφράσει τις προτεραιότητές του με μία λογική που συνάδει με τα βασικά ευρήματα της διαγνωστικής έκθεσης: η εφαρμογή δράσεων που σχετίζονται με την περιφερειακή στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης αποτελεί πρώτη προτεραιότητα, ακολουθούμενη από τις απαραίτητες, αλλά μη περιφερειακά ειδικές δράσεις ανάπτυξης ανθρώπινων πόρων για την ΕΤΑΚ που πρακτικά ισοψηφούν με τις δράσεις για τη διασύνδεση του επιχειρηματικού και του ερευνητικού τομέα. Οι δράσεις αριστείας καταλαμβάνουν την τελευταία θέση της κατάταξης.

Δεδομένων των παραπάνω, σε επίπεδο μέτρων ιεραρχούνται υψηλότερα οι δράσεις που δημιουργούν "εύκολες" χρηματορροές προς τους ακαδημαϊκούς – ερευνητικούς φορείς έναντι εκείνων που προϋποθέτουν κάποιο είδους συγκριτικής αξιολόγησης ή προσπάθειας εκτός του steady state / status quo όπως η κατοχύρωση IPR σε διεθνή γραφεία ευρεσιτεχνιών ή υποβολή προτάσεων προς αξιολόγηση σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η κοινή συνισταμένη των παραπάνω είναι απολύτως συμβατή με τις βασικές στρατηγικές επιλογές που έχουν διατυπωθεί και ως εκ τούτου η επόμενη άσκηση με τους εκπροσώπους του ακαδημαϊκού – ερευνητικού τομέα θα πρέπει να επικεντρωθεί στην αναγνώριση των απαραίτητων προϋποθέσεων για την επιτυχημένη εφαρμογή τους.

Παράρτημα Δεδομένων

Αρίθμηση	Τίτλος	Rank in Programme	Rank in Axis	Must Have in REMTH	Good to have in REMTH	At the National Level
1	Ενίσχυση υποδομών έρευνας και καινοτομίας και ικανοτήτων ανάπτυξης αριστείας στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας και προαγωγή κέντρων ικανότητας, ιδίως των κέντρων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος (ΕΤΠΑ).	3-333		13		12
Δ1α	Ενίσχυση Ερευνητικών Υποδομών Εθνικού ενδιαφέροντος με βάση τις προτεραιότητες του Εθνικού Οδικού Χάρτη		5-25	0	2	3
Δ1β	Διαμόρφωση Εθνικού Μητρώου Ερευνητικών Υποδομών & παρακολούθηση χρήσης και αξιοποίησης των Ερευνητικών Υποδομών της χώρας		5	0	2	3
Δ1γ	Αξιοποίηση της χρήσης των Ερευνητικών Υποδομών από τους φορείς Δημόσιας Διοίκησης και τον ιδιωτικό τομέα		1	4	0	1
Δ1δ	Ενίσχυση υποδομών καινοτομίας- Προαγωγή κέντρων ικανότητας / εξειδίκευσης (competence centers)		2-75	4	0	1
Δ1ε	Δημιουργία περιφερειακού δικτύου μηχανισμών ενίσχυσης της ζήτησης σε θέματα έρευνας και καινοτομίας		2-5	3	1	1
Δ1στ	Μηχανισμός Παρακολούθησης		4-5	2	2	3
2	Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων έρευνας και καινοτομίας, ανάπτυξης προϊόντων και υπηρεσιών, μεταφοράς τεχνολογίας, κοινωνικής καινοτομίας και εφαρμογών παροχής δημόσιων υπηρεσιών, ενθάρρυνσης της ζήτησης, δικτύωσης, συμπλεγμάτων φορέων και ανοιχτής καινοτομίας μέσω ευφυούς εξειδίκευσης (ΕΤΠΑ)	2.000		11		7
Δ2α	Πρώθηση δικτύωσης / συστάδων καινοτομίας / γνώσης		1	3	1	1
Δ2β	Νέοι Τεχνοβλαστοί - Spin off		2-5	3	1	1

Δ2γ	Ενθάρρυνση της ζήτησης καινοτόμων προϊόντων /υπηρεσιών μέσω της ζήτησης προμηθειών του δημοσίου		2.5	2	2	1
Δ2δ	Νέα χρηματοδοτικά εργαλεία για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών από τις επιχειρήσεις		4.25	1	3	3
Δ2ε	Κουπόνια καινοτομίας		4.5	2	2	1
3	Υποστήριξη τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, πιλοτικών γραμμών, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής σε βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής και διασπορά των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής» (ΕΤΠΑ)	2.333		8		7
Δ3α	Ενίσχυση των Συνεργασιών του Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα – ΣΔΙΤ (Public Private Partnerships - PPP) σε Εστιασμένους Ερευνητικούς & Τεχνολογικούς Τομείς μεταξύ ερευνητικών φορέων, ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και επιχειρήσεων, ιδιαίτερα όσον αφορά στην ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, τη μεταφορά τεχνολογίας, την κοινωνική καινοτομία		1	2	2	3
Δ3β	Υποστήριξη της έρευνας και πειραματικής ανάπτυξης στις επιχειρήσεις		3.25	3	1	1
Δ3γ	Διακρατικές συνεργασίες για την υλοποίηση κοινών επιστημονικών και ερευνητικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων		4.25	2	2	1
Δ3δ	Ανάπτυξη συνεργασιών εργαστηρίων δημόσιων ερευνητικών φορέων για παροχή εξειδικευμένων E&T υπηρεσιών		2.75	1	3	1
Δ3ε	Υποστήριξη της κατοχύρωσης δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας		3.75	0	4	1
4	Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού στο χώρο της έρευνας μέσω μεταπτυχιακών σπουδών, κατάρτισης των ερευνητών, δραστηριοτήτων δικτύωσης και δημιουργίας εταιρικών σχέσεων μεταξύ ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ερευνητικών και τεχνολογικών κέντρων και επιχειρήσεων (ΕΚΤ)	2.333		9		9

Δ4α	Ενίσχυση άριστων επιστημονικών προσπαθειών στην Ελλάδα		2.25	1	3	3
Δ4β	Ενίσχυση της διεπιστημονικής έρευνας μέσω της ανάπτυξης συνεργειών μεταξύ ερευνητικών ομάδων διαφορετικών Πανεπιστημίων, ΤΕΙ και Ερευνητικών Φορέων εσωτερικού και εξωτερικού		2	2	2	3
Δ4γ	Ενίσχυση της απασχόλησης ερευνητών σε επιχειρήσεις		3.25	1	3	1
Δ4δ	Χρηματοδότηση προτάσεων που αξιολογούνται θετικά στις προκηρύξεις των European Research Council/ERC Grants		4.25	1	3	1
Δ4ε	Ενισχύσεις εκκίνησης (starting grants+)		3.25	4	0	1